SUOMEN LIIKUNNAN ALUEET

Viite: HE 175/2026 vp hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2027

Suomen Liikunnan Alueet ry:n lausunto HE 175/2026 vp hallituksen esitykseen eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2027

Suomen Liikunnan Alueet ry kiittää sivistysvaliokuntaa mahdollisuudesta lausua hallituksen esitykseen eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2027 sivistysvaliokunnan toimialan osalta, eli opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalasta pois lukien kirkollisasiat. Suomen Liikunnan Alueet ry keskittyy lausunnossaan liikuntatoimen määrärahoihin huomioiden toimialansa.

Suomen Liikunnan Alueet ry näkee positiivisena sen, että liikuntatoimen määrärahoihin ehdotetaan 18 miljoonan euron lisäystä vuodelle 2027 verrattuna vuoteen 2026. Valtaosaa määrärahan lisäyksestä ehdotetaan liikuntapaikkarakentamiseen, mikä on hyvä asia huomioiden hallituskaudella ko. määrärahoista tehdyt säästöt sekä liikuntapaikkojen korjausvelan. Samanaikaisesti on tärkeä kuitenkin kiinnittää huomiota siihen, että liikuntatoimen perusrahoitukseen on tämän hallituskauden aikana kohdistunut yhteensä 17,2 miljoonan euron säästöt, joita tällä lisäyksellä nyt paikataan.

Suomen Liikunnan Alueet ry kantaa huolta liikunnallisen elämäntavan edistämisen rahoituksesta, sillä vuosien aikana tapahtuneet järjestöfuusiot ja -lakkauttamiset ovat tuottaneet katvealueita liikunnallisen elämäntavan edistämiseen. Tätä ei pystytä paikkaamaan väliaikaisella ohjelmalla (esimerkiksi Suomi Liikkeelle) vaan tarvitaan pysyviä ratkaisuja. Niissä liikunnallista elämäntapaa edistävät järjestöt alueellisella ja valtakunnallisella tasolla asiantuntemuksellaan ja verkostoillaan ovat keskeisessä roolissa. Liikunnallisen elämäntavan koordinaatioon, niin alueellisella kuin valtakunnallisella tasolla, on tärkeä löytää resurssit jo vuoden 2027 talousarviossa siten, että ne aidosti lisäävät käytössä olevia resursseja.

Liikunnallisen elämäntavan edistämisen rahoitus

Liikunnallisen elämäntavan edistäminen kaikissa väestöryhmissä ja koko elämänkaaren ajan on kansanterveydellisesti ja -taloudellisesti yksi suomalaisen yhteiskunnan kohtalonkysymyksiä. Vuosien aikana tapahtuneet järjestöfuusiot ja järjestöjen lakkauttamiset (esimerkiksi Nuori Suomi ry, Kunto ry ja myöhemmin Valo ry) ovat tuottaneet katvealueita liikunnallisen elämäntavan edistämisessä ja synnyttäneet tarpeen vahvistaa yhteistyötä niin valtakunnallisesti, alueellisesti kuin paikallisesti. Suomen Liikunnan Alueet ry koordinoi parhaillaan liikunnallista elämäntapaa edistävien järjestöjen kumppanuustyötä, jolla vahvistetaan järjestöjen yhteistyötä ja koordinaatiota sekä selkeytetään roolituksia.

Liikunnallista elämäntapaa edistävät järjestöt kantavat vastuunsa koordinaation lisäämisestä, kunhan yhteiskunnallisesti elintärkeää toimintaa rahoitetaan oikeudenmukaisella ja kestävällä tavalla niin alueellisella, paikallisella kuin valtakunnallisella tasolla. Järjestöfuusioiden tuottamia katvealueita ei voi paikata väliaikaisilla ohjelmilla (esim. Suomi Liikkeelle) ja niiden hankerahoituksella vaan tarvitaan pysyviä ratkaisuja ja pysyvää rahoitusta.

Liikunnallisen elämäntavan edistämisen koordinaatioon on tärkeää löytää rahoitus, niin valtakunnalliselle kuin alueelliselle tasolle, jo vuoden 2027 talousarviosta. Liikunnallisen elämäntavan edistämisen valtakunnallisen ja alueellisen koordinaation rahoitus tulee järjestää siten, että se lisää aidosti käytettävissä olevia resursseja eikä sitä leikata liikunnallista elämäntapaa edistäviltä järjestöiltä.

Tässä on tärkeää huomioida myös se, että Liikuntatieteellisen seuran tutkimuksen ”Liikunnan talous Suomessa vuonna 2024” mukaan valtio on liikunnan talouden todennäköinen nettohyödynsaaja. Yksistään arvonlisäverotuottoja kertyy liikunnasta ja urheilusta valtion liikuntarahoituksen verran. Valtio rahoittaa liikuntaa noin 0,5 miljardilla eurolla sisältäen OKM:n liikuntamäärärahojen lisäksi ammatillisen koulutuksen ja koululiikunnan rahoitus sekä muiden ministeriöiden tuki. (Ala-Vähälä ym., 2026).

Liikuntapaikkarakentaminen

Suurinta osaa määrärahojen lisäyksestä (15 miljoonaa euroa) vuodelle 2027 ehdotetaan liikuntapaikkarakentamiseen. Ottaen huomioon liikuntapaikkarakentamisen määrärahoihin tällä hallituskaudella tehdyt säästöt, sekä liikuntapaikkojen korjausvelan, Suomen Liikunnan Alueet ry pitää määrärahojen lisäystä positiivisena asiana. On kuitenkin tärkeää, että tulevaisuudessa liikuntapaikkarakentamisen perusrahoitus nostetaan aiemmalle tasolle.

Suomi Liikkeelle -ohjelma

Suomi Liikkeelle -ohjelma on ollut hyvä lisä muun muassa poikkihallinnollisen liikkumisen ja liikunnan edistämisessä, mutta kuten yllä todetaan, on tärkeää huomioida, että tarvitaan myös pysyviä liikunnallisen elämäntavan edistämisen toimia. Yksittäisten ohjelmien, kuten Suomi Liikkeelle -ohjelman, hankerahoitukset ovat olleet tervetullut lisä rahoitukseen, mutta samaan

aikaan on tärkeää turvata perusrahoitus liikunnallista elämäntapaa edistäville toimijoille, sillä hankerahoitus pirstaloi toimenpiteitä ja vaikeuttaa systemaattisten toimien suunnittelua ja toteuttamista.

Oikeudenmukainen ja yhdenvertainen kohtelu

Talousarvioesityksessä ehdotetaan yleisurheilun EM-kisahankkeen valmisteluun 2,0 miljoonan euron kertaluonteista rahoitusta. Suomen Liikunnan Alueet ry näkee tärkeänä, että Suomessa järjestetään eri lajien kansainvälisiä arvokilpailuja ja että niiden järjestämistä tuetaan. On ensiarvoisen tärkeää, että rahanjakoprosessit ovat oikeudenmukaisia ja yhdenvertaisia.

Suomen Liikunnan Alueet ry on liikunnan aluejärjestöjen palvelu- ja yhteistyöjärjestö. 15 liikunnan aluejärjestöä toimivat koko Suomessa yli laji- ja kuntarajojen. Aluejärjestöjen perustehtävänä on päivittäisen liikkeen lisääminen, elinvoimaisen seuratoiminnan ja kuntien liikuntatoiminnan tukeminen. Vaikuttamistyöllä aluejärjestöt yhdessä Suomen Liikunnan Alueet ry:n kanssa edistävät liikunnan edellytyksiä. Vuonna 2026 Suomen Liikunnan Alueet ry. koordinoi liikunnallista elämäntapaa edistävien järjestöjen kumppanuustyötä.

Heidi Pekkola

Pääsihteeri

Suomen Liikunnan Alueet ry

Lähde:

Ala-Vähälä, T., Lämsä, J., Mäkinen, J., Penttilä, H. & Peltonen, M. (2026). Liikunnan talous Suomessa vuonna 2024. Liikuntatieteellisen Seuran tutkimuksia ja selvityksiä nro 28. Liikuntatieteellinen seura. https://www.lts.fi/media/lts_julkaisut/liikunnan-talous-suomessa-vuonna-2024.pdf